

Beslutad när:	2017-05-29 § 116
Beslutad av	Kommunfullmäktige
Diarienummer:	KS/2017:249 -003
Ersätter:	Bolagspolicy, beslutad av kommunfullmäktige 2015-12-14 § 207,
Gäller fr o m:	2017-07-01
Gäller t o m:	tillsvidare
Dokumentansvarig:	Ekonomiavdelningen
Uppföljning:	Vid behov

Bolagspolicy

1. Syfte

Bolagspolicyn redovisar hur kommunallagens regler för ägarstyrning av bolagen ska tillämpas i Strängnäs kommun samt hur kommunen i övrigt vill ha kontroll över de kommunala bolagen.

Syftet med bolagspolicyn är att tydliggöra Strängnäs kommuns ägarroll och hur kommunens ägarstyrning av sina majoritetsägda aktiebolag ska genomföras. Enligt kommunallagen ska ändamål och underställningsplikt för varje bolag preciseras i bolagsordningen utöver det anges gemensamma bolagsprinciper och gemensamma planerings- och uppföljningsprinciper i denna policy. Bolagsspecifika direktiv specificeras i respektive ägardirektiv.

Strängnäs kommun bedriver verksamhet i nämnds- och bolagsform. Bolagens verksamhet syftar, i likhet med nämndernas, till att i första hand på bästa sätt ta tillvara den enskilde kommunmedlemmens intressen.

Motiven för bolagsbildningen är att i kommunal regi tillhandahålla och utveckla för samhällsutvecklingen nödvändig infrastruktur och service som är prisvärd.

2. God ekonomisk hushållning

Kommunen ska enligt kommunallagen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv och bolagen ska i sin planering och uppföljning ha en tydlig koppling till kommunfullmäktigemålen utifrån uppdrag och ansvarsområde.

3. Tillämpningsområde

Bolagspolicyn gäller samtliga aktiebolag som direkt eller indirekt är majoritetsägda av Strängnäs kommun.

Kommunen strävar efter att även de minoritetsägda bolagen ska omfattas av reglerna i denna bolagspolicy.

4. Ägarroll

4.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige har den övergripande och lagstadgade ägarrollen för samtliga bolag där kommunen har ett ägarintresse. Den kommunala kompetensen utgör en avgörande förutsättning för att en verksamhet ska kunna bedrivas i ett kommunägt bolag. Det är inte möjligt för en kommun att genom bolagsbildning vidga den kommunala kompetensen. Det är kommunfullmäktige som enligt kommunallagen ska besluta om en kommunal verksamhet helt eller delvis ska bedrivas i bolagsform.

Kommunfullmäktige utövar sin ägarroll genom att

- fastställa bolagsordningar
- besluta om ägardirektiv
- besluta om aktieägaravtal i delägda bolag
- utse styrelser
- utse lekmannarevisorer
- ta ställning i frågor som är principiella eller av större vikt innan beslut fattas i bolaget
- besluta vilka övriga styrdokument som ska gälla för de helägda bolagen

4.2 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen utöva uppsikt över verksamhet som bedrivs i bolag.

Kommunstyrelsen utövar uppsikten genom att

- fastställa formerna för bolagens återrapportering
- säkerställa att det finns en god dialog mellan ägaren och bolagen samt att kommunstyrelsen hålls löpande informerad om utvecklingen i bolagen
- årligen i beslut pröva om den verksamhet som bedrivits i bolagen under föregående kalenderår har varit förenliga med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna
- årligen rapportera till kommunfullmäktige hur uppsiktsplikten utövats

Därutöver ska kommunstyrelsen

- utse ombud och besluta om instruktioner inför årsstämmor och extra bolagsstämmor

4.3 Revisorer och lekmannarevisorer

Bolagens revisorer granskar räkenskaper och styrelsens och verkställande direktörens förvaltning.

Strängnäs kommuns lekmannarevisorer, utsedda av kommunfullmäktige, granskar verksamhetens ändamålsenlighet, om bolaget sköts på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig. Lekmannarevisorerna avger en egen granskningsrapport till kommunfullmäktige.

5. Ägarstyrning

5.1 Bolagsordning

Kommunfullmäktiges ägarroll innebär att fullmäktige ska fastställa bolagsordning för samtliga bolag där kommunen äger aktier.

Bolagsordningen ska ange det kommunala ändamålet med verksamheten, de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten och de beslut om principiella frågor i verksamheten som ska prövas av kommunfullmäktige före genomförande.

5.2 Aktieägaravtal

I ett bolag med flera ägare behöver bolagsordningen kompletteras med ett aktieägaravtal mellan delägarna. I aktieägaravtalet regleras vad delägarna är överens om kring styrning, finansiering och kontroll av bolaget.

Kommunen ska i aktieägaravtal verka för att de synsätt och regler som anges i denna bolagspolicy ska tillämpas även i de delägda bolagen. Samtliga aktieägaravtal för bolag där kommunen eller kommunens bolag är majoritetsägare ska godkännas av kommunfullmäktige.

5.3 Ägardirektiv

Kommunfullmäktige har rätt att fastställa olika former av ägardirektiv för verksamheten vid de majoritetsägda bolagen. Dessa ägardirektiv måste bekräftas av bolagsstämman för att ägardirektiven ska vara bindande för bolagen.

Ägardirektiven för bolagen anger mål, inriktning och resultatkrav för bolagets verksamhet.

5.4 Val av styrelse och lekmannarevisorer

Kommunfullmäktige ska utse kommunens styrelseledamöter och suppleanter i både helägda och delägda bolag. Kommunfullmäktige utser ordförande och vice ordförande.

För kommunens helägda bolag ska fullmäktige även utse lekmannarevisorer och revisorssuppleanter. För delägda bolag ska fullmäktige utse lekmannarevisorer och suppleanter efter överenskommelse.

Kommunfullmäktiges beslut om styrelse och lekmannarevisorer ska anmälas till bolagen.

5.5 Val av stämooombud och instruktioner till ombuden

Kommunstyrelsen ska utse de personer som ska representera ägaren och agera stämooombud vid bolagsstämmorna i kommunens samtliga bolag.

Kommunstyrelsen ska även utfärda en instruktion till stämooombudet som anger hur ombudet ska rösta i ärendena på bolagsstämman.

5.6 Uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen utöva uppsikt över de kommunägda bolagen på samma sätt som kommunstyrelsen har tillsyn över all annan kommunal verksamhet. Uppsiktsplikten innebär att kommunstyrelsen ska hålla sig informerad om bolagens verksamhet och hur bolagen förhåller sig till gällande styrdokument och gällande lagstiftning.

Kommunstyrelsen ska årligen göra en bedömning av bolagens verksamhet utifrån de ändamål och befogenheter som anges i bolagsordningen och i kompletterande direktiv från kommunfullmäktige. Bedömningen ska göras med stöd av årliga rapporter från bolagsstyrelserna och från lekmannarevisorerna samt den löpande information om bolagens verksamhet som rapporteras av bolagen.

Kommunstyrelsen ska i samband med årsredovisningen lämna en rapport till kommunfullmäktige om sin bedömning av bolagens verksamhet under året. Om kommunstyrelsen bedömer att ett bolag under året har avvikit från sitt ändamål och sina befogenheter, ska kommunstyrelsen även lämna förslag till åtgärder som säkerställer att bolagets verksamhet åter kommer att bedrivas i enlighet med kommunfullmäktiges beslut och gällande lagstiftning. Se även avsnitt 7.1 Bolagsstyrningsrapport.

6. Gemensamma bolagsprinciper

6.1 Styrelse och VD

Styrelsen ska årligen utarbeta och anta en arbetsordning för sitt eget arbete. Denna arbetsordning ska även reglera villkoren för suppleanters tjänstgöring.

Styrelsen utser bolagets verkställande direktör och bestämmer anställningsvillkoren för VD:n. Bolagens styrelse ska årligen upprätta en skriftlig instruktion för verkställande direktören.

6.2 Mål och principer

Bolagens verksamhet ska bedrivas på affärsmässiga grunder med beaktande av gällande lagstiftning inom respektive område.

Mål per bolag specificeras i ägardirektiven.

Budget och flerårsplan för bolagen ska utgå ifrån kommunfullmäktiges ägardirektiv.

6.3 Information

Bolagen ska hålla kommunstyrelsen löpande informerad om sin och sina dotterbolags verksamhet och om åtgärder av större vikt.

I det fall bolagen finner att verksamheten avviker signifikant från fastställda planer och direktiv äger bolagen skyldighet att skyndsamt och omgående informera kommunstyrelsen. Syftet med sådan särskild skyldighet är att undvika lägen som kan antas leda till betydande och oönskade situationer för ägaren och bolagen där konsekvenserna blir betydande.

Omständighet som ska föranleda sådan rapport är till exempel följande;

- a. Uppenbar risk för obestånd.
- b. Verksamhet som väsentligt avviker från upprättade planer som kan leda till att betydande samhällsstörning uppstår.
- c. Särskilda händelser som medför betydande samhällsolägenhet.

6.4 Underställningsplikt

Bolagen ansvarar för att kommunfullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande krävs, ska bolagen samråda med kommunstyrelsen. Samråd ska ske genom att bolagen tillställer kommunstyrelsen underlag för ställningstagande och beslut i frågan.

Exempel på frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt är;

- a. Godkänna ändring av bolagsordning.
- b. Ändring av aktiekapital.
- c. Fusion, bildande, förvärv och avyttring av bolag.
- d. Avveckling av verksamhet.
- e. Start av ny verksamhet. Med verksamhet avses nytt affärs- eller verksamhetsområde som inte omfattas av gällande bolagsordning, eller som på annat sätt skiljer sig signifikant från befintlig verksamhet.

6.5 Styrdokument antagna av kommunfullmäktige

Bolagen ska följa de policyer och styrdokument som ägaren upprättar och fastställer. Ägaren har en informations- och meddelandeskyldighet till bolagen för att säkerställa att sådana dokument är kända för bolagen. Om bolag inte följer, eller har för avsikt att inte följa, hela eller delar av dessa styrdokument ska skälen till det rapporteras till kommunstyrelsen i den årliga bolagsstyrningsrapporten, se avsnitt 7.1

6.6 Deltagande vid sammanträden

Bolagen ska efter kallelse medverka vid sammanträde i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsens presidium och kommunchefen kan efter anmälan erhålla närvarorätt vid styrelsemöte hos dotterbolag.

6.7 Samverkan

Kommunen och bolagen ska aktivt och löpande samverka i frågor som kan ha betydelse för kommunen och samtliga bolag.

Bolagen ska samverka med den kommunala förvaltningen genom information och samrådsmöten.

6.8 Styrelsens kommunikation med kommunstyrelsen

All formell kommunikation från bolagets styrelse ska ske till kommunstyrelsen@strangnas.se och enligt särskilda anvisningar.

6.9 Ägardialog

Kommunstyrelsens presidium ska varje år ha minst tre ägardialoger med ordförande och VD för kommunens majoritetsägda bolag.

Kommunen ska föra en dialog om bolagens ändamål, dess ekonomi, beredning och uppfyllnad av ägardirektiv samt övriga förhållanden av betydelse för bolagen eller kommunen.

Basagenda för ägardialogerna:

- Uppfyllelse av nuvarande ändamål och ägardirektiv.
- Genomgång av affärsplan, budget, flerårsplan, ekonomiuppföljning, omvärlds- och branschanalys inklusive konsekvenser för bolag och ägare.
- Aktuella händelser i bolag och kommunen.
- Diskussion om bolagets framtida strategisk inriktning.
- Personalförhållanden.
- Övriga frågor.

7. Gemensamma planerings- och uppföljningsprinciper

Rapportering och information ska ske enligt de direktiv och anvisningar som kommunstyrelsen anger för planerings- och uppföljningsprocessen.

Följande rapporter ska bolagen inge till kommunstyrelsen

- Styrelsens arbetsordning.
- VD-instruktion.
- Protokoll från styrelsesammanträden, årsstämma och bolagsstämma.
- Årsredovisning inklusive revisionsberättelse och lekmannarevisionens redogörelse.

- Delårsrapport.
- Bolagsstyrningsrapport.
- Underlag till sammanställd redovisning för kommunen.
- Årsbudget och flerårsplaner. Av budgeten ska kunna utläsas resultat- och balansbudget, investeringsplan och plan för finansiering.
- Affärsplan.

Samtliga hel- och delägda bolag lämnar årsredovisning till kommunstyrelsen tillsammans med revisionsberättelse och granskningsrapport från lekmannarevisorerna. Kommunstyrelsen överlämnar efter beredning dessa årsredovisningshandlingar till kommunfullmäktige för kännedom.

Bolagets årsstämma fastställer årsredovisning samt prövar ansvarsfrihet för styrelse och VD.

7.1 Bolagsstyrningsrapport

Bolagen ska årligen i samband med avlämnande av årsredovisningen, och efter de anvisningar som ges av kommunstyrelsen redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av ägardirektiven i en särskild bolagsstyrningsrapport.

I bolagsstyrningsrapport ska information lämnas om:

- Utvärdering av styrelsen och verkställande direktören.
- Hur styrelsearbetet bedrivits, inkluderande eventuell arbetsfördelning, antal sammanträden, genomsnittlig närvaro samt vem som varit sekreterare vid styrelsens sammanträden.
- Hur den interna kontrollen, både vad gäller uppfyllande av bolagets syfte, av ägardirektivet samt finansiell rapportering, är organiserad samt hur väl den interna kontrollen har fungerat under senaste räkenskapsåret.
- Hur bolagets risker bedömts och följts upp.
- Hur bolaget kommunicerar med revisorer och lekmannarevisorer.
- Vilka ärenden som bolaget överlämnat till kommunstyrelsen för avgörande om kommunfullmäktiges ställningstagande ska inhämtas.
- Uppföljning avseende Strängnäs kommuns ändamål, ägardirektiv och övriga styrdirektiv.
- Uppföljning och rapportering av de ekonomiska och finansiella målen.

7.2 Rapportering till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Bolagen presenterar budget, delårsrapport och årsredovisning för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Vid dessa tillfälle ska företrädare för bolagen besvara frågor med undantag för sådant som omfattas av sekretess enligt lag. Vid sammanträdet är bolagen:s företrädare var och en befriad från tystnadsplikt som aktieägare enligt aktiebolagslagen äger förfogande över.

Bolagen ska även informera om sin verksamhet vid boksluts- och budgetberednings tillfällen efter kallelse.

7.3 Revision

Bolagets årsstämma utser revisorer eller revisionsbolag enligt de bestämmelser som anges i aktiebolagslagen och bolagsordning.

Kommunfullmäktige ska även utse lekmannarevisorer och suppleanter i helägda bolag utifrån de bestämmelser som anges i kommunallagen. För delägda bolag ska kommunfullmäktige utse lekmannarevisor och suppleant om detta är rimligt utifrån ägarförhållanden samt verksamhetens art och omfattning. Beslut om lekmannarevisorer ska bekräftas på årsstämma.

Lekmannarevisorerna ska granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningsrapporten från lekmannarevisorerna ska redovisas för årsstämman och lämnas som information till kommunstyrelsen. Granskningsrapporten ska fogas till den årsredovisning som lämnas till kommunfullmäktige.